

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Veilig ruimen van *pluimvee* bij vogelgriep

Deze folder is voor mensen die meewerken aan het ruimen van pluimvee als er vogelgriep is. Het gaat over beschermende maatregelen die jezelf kan nemen bij vogelgriep. Met beschermende maatregelen voorkom je dat jezelf of je omgeving ziek wordt.

Wat is vogelgriep?

Vogelgriep (ook wel vogelpest of aviaire influenza) is een besmettelijke ziekte die voorkomt bij vogels. Pluimvee (kippen, kalkoenen, eenden en ganzen) en andere vogels (duiven en zwanen) kunnen deze ziekte krijgen. Meestal worden vogels niet erg ziek. Soms worden vogels erg ziek en kunnen ze eraan dood gaan. Vogelgriep verspreidt zich via de lucht en kan worden ingeademd. Ook kan het worden overgebracht via de handen door direct contact met de ziektekiemen. Zo kan vogelgriep op mensen worden overgebracht.

Wat kun je doen om besmetting met vogelgriep te voorkomen?

- Zorg dat je genoeg weet over de risico's van vogelgriep en wat je kan doen om vogelgriep te voorkomen. Voor vragen hierover kun je terecht bij je werkgever, arbodienst of GGD.
- Gebruik de hygiënemaatregelen.
- Draag de kleding uit het basiskledingpakket (sokken, ondergoed, t-shirt, trui, overall).
- Draag over het basiskledingpakket de persoonlijke beschermingsmiddelen: masker, bril, haarnetje, wegwercoverall wegwerphandschoenen en werkhandschoenen. Deze krijg je van de NVWA. Gebruik ze op de goede manier.

Waar trek je persoonlijke beschermingsmiddelen aan?

1. In de douchewagen: trek je eigen kleding en schoenen of laarzen uit.
2. In de douchewagen: trek de basiskleding (sokken, ondergoed, t-shirt, trui, overall) en de laarzen aan. De pijpen van de overall uit het basiskledingpakket stop je in de laarzen.
3. In het vuile deel (buiten de douchewagen op het bedrijf): trek de persoonlijke beschermingsmiddelen aan vóórdat je naar de stal of weiland gaat.

Na het verlaten van de stal of weiland:

- desinfecteer je laarzen in een waterbak en trek de laarzen pas uit vóórdat je de douchecabine ingaat;
- trek vóórdat je de douchewagen ingaat de persoonlijke beschermingsmiddelen uit en gooi ze weg;
- de persoonlijke beschermingsmiddelen worden uitgetrokken vóór het pauzeren en bij het verlaten van het bedrijf.

Hygiënemaatregelen

Met hygiënemaatregelen voorkom je contact met ziektekiemen. Ook worden de ziektekiemen niet verder verspreid.

Wat kan je zelf doen?:

- Ontsmet je handen met alcoholhoudende gel.
Doe dat altijd:
 - na contact met pluimvee
 - na het werken in de stallen
 - vóór het eten, drinken en roken
 - vóór en na toiletbezoek
 - na uitkleden, en voordat je weer schone kleding aantrekt
 - na aanraken van beschermende kleding met blote handen
 - nadat je gewerkt hebt met een gescheurde handschoen
- Drink en eet nooit in de stal. Alleen op de plekken waar dat mag.
- Draag geen horloge of andere sieraden en geen gezichtspiercings.
- Spoel een wond goed schoon met water.
- Plak op schaaf- en snijwonden een waterdichte pleister of gebruik wondspray.

Gebruik voor het ontsmetten van je handen alcoholhoudende gel.
Bij zichtbaar vuile handen was je handen met water en zeep. Droog je handen daarna met een papieren wegwerphanddoekje.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Persoonlijke beschermingsmiddelen zorgen er voor dat de ziektekiemen niet in het lichaam kunnen komen. Ziektekiemen kunnen via de lucht worden ingeademd. Ook kunnen ze via de handen in de mond en in de ogen terecht komen. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden over de kleding uit het basis-kledingpakket aangetrokken.

Onderstaande beschermingsmiddelen heb je nodig:

1. laarzen
2. mond- / neusmasker
3. ruimzichtbril
4. haarnetje
5. wegwerpoverall
6. wegwerphandschoenen
7. werkhandschoenen

1 Laarzen

- De basiskleding en laarzen worden in de douchewagen aangetrokken.
- Na het verlaten van de stal of weiland desinfecteer je de laarzen in een waterbak.
- Trek de veiligheidslaarzen uit vóóordat je de douchecabine ingaat. Gebruik bij het uittrekken van de laarzen geen handen!

2 Mond- / neusmasker

- Zorg dat het masker goed wordt opgezet.
- Draag geen snor en/of baard; glad geschoren is het beste.
- Zet het masker **nooit** even op je voorhoofd of onder je kin.
- Neem een nieuw masker na elke pauze (of als het masker wordt afgezet)!
- Ontsmet je handen met alcoholhoudende gel voor het aanraken van je gezicht en voor het eten, drinken en roken.

3 Ruimzichtbril

- De ruimzichtbril is dicht aan de zijkant.
- De ruimzichtbril kan over de eigen bril worden gedragen.
- Laat de bril goed aansluiten op het gezicht.

4 Haarnetje

- Het haarnetje voorkomt dat stof met ziekteverwekkers op het haar terecht komt.

5 Wegwerpoverall

- Draag een wegwerpoverall met capuchon.
- Als de wegwerpoverall kapot is, moet een nieuwe worden aangetrokken.

6 Wegwerphandschoenen

- Als je wegwerphandschoenen kapot zijn:
 - Handen ontsmetten met alcoholhoudende gel.
 - Daarna nieuwe handschoenen aantrekken.

7 Werkhandschoenen

- Werkhandschoenen draag je over de wegwerphandschoenen.

Wat moet je doen als je ziek wordt na een ruiming?

Als je binnen 10 dagen na een ruiming griepklachten of een oogontsteking krijgt, neem dan contact op met je huisarts of de GGD. Vertel dan dat je contact hebt gehad met ziek pluimvee. Meld het ook bij je werkgever en de bedrijfsarts. Je werkgever meldt het bij de NVWA.

Waarom heb ik een grieprik nodig?

Jaarlijks krijgen alle pluimveerapers/ -vangers een grieprik. Ook als er geen vogelgriep heerst.

Zonder grieprik kun je niet werken als ruimer. De grieprik is belangrijk. Er is namelijk een kans dat je op hetzelfde moment de normale griep en de vogelgriep krijgt. Als dat gebeurt, is er een heel kleine kans dat door kruising een nieuwe griepsoort ontstaat. Dit moet worden voorkomen, de vaccinatie is daarom uit voorzorg.

De grieprik beschermt niet tegen vogelgriep! Besmetting met vogelgriep kan worden voorkomen door het dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen en de juiste hygiënemaatregelen.

Ruiming van erg zieke vogels (hoogpathogeen)

Meestal zijn de vogels niet erg ziek als het pluimvee wordt geruimd. Dit wordt ook wel laagpathogene vogelgriep genoemd. Alleen als vogels erg ziek, en daarom erg besmettelijk (hoogpathogeen) zijn, moeten pluimveerapers/ -vangers medicijnen (Tamiflu) slikken.

Ook moet bij hoogpathogene vogelgriep een ander masker worden gebruikt.

Wanneer mag ik niet werken tijdens een ruiming?

Mensen die ziek zijn of medicijnen gebruiken die de weerstand verlagen, kunnen niet werken bij een ruiming. Ook als je zwanger bent, mag je niet aan een ruiming meedoen.

Heb je gezondheidsklachten en je twijfelt of je kunt werken? Of gebruik je medicijnen die je weerstand verlagen? Neem dan contact op met de bedrijfsarts.

Kan ik na het ruimen gaan werken op een ander bedrijf?

Na het werken op een besmet bedrijf moet je 72 uur wachten voor je bij een ander pluimveebedrijf gaat werken of op bezoek gaat.

Heb je nog vragen?

Stel je vragen aan de huisarts, de bedrijfsarts of bel met de GGD-afdeling Infectieziekten.

Jouw GGD in de buurt vind je op de volgende website: <http://www.ggd.nl>

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

In samenwerking met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

april 2015

De zorg voor morgen begint vandaag